

Asia: VN/2215/2025

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne vaikutusten arvioinnista?

Valtakunnallisen hankintatietovarannon perustamisen tavoitteena on hankintojen avoimuuden lisääminen kokoamalla yhteen julkisen sektorin tietoja julkisista hankinnoista yhdisteltävässä ja vertailtavassa muodossa sekä kustannussäästöt.

SASKY koulutuskuntayhtymä katsoo, että esitys hankintatietovarannon perustamisesta perustaa kuntayhtymille uuden tehtävän, ja toteutuessaan se laajentaisi merkittävästi kuntayhtymien velvoitetta toimittaa toimintaansa koskevaa talousdataa. Toteutuessaan hankintatietovaranto ei tuo kuntayhtymälle selkeitä, mitattavissa olevia taloudellisia hyötyjä. Hankintatietovarannon käyttöönottoon liittyvät toimenpiteet voivat toteutuessaan lisätä hankintayksikön kustannuksia merkittävästi lisäämällä erityisesti hallinnollista työtä sekä tietojärjestelmien ja niiden rajapintojen käyttöönottoon liittyviä kustannuksia. Uudesta tehtävästä aiheutuvat pysyvät ja kertaluonteiset kulut tulee korvata kuntayhtymille täysimääräisesti.

Esitysluonnoksen mukaiset vaikutusten arvioinnit perustuvat pääosin oletuksiin mahdollisista säästövaikutuksista, eivätkä ne voi sellaisenaan toimia lähtökohtana arvioitaessa muutoksen aiheuttamia korvattavia kustannuksia.

2. Huomionne ehdotetusta hankintatietovarantolaista ja sen perusteluista?

SASKY koulutuskuntayhtymä yhtyy Suomen Kuntaliiton jättämään eriävään mielipiteeseen.

3. Huomionne ehdotetuista muutoksista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin sekä edellä mainittujen lakien perusteluista?

-

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista Valtiokonttorista annettuun lakiin ja niiden perusteluista?

-

5. Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta?

SASKY koulutuskuntayhtymä pitää yleisellä tasolla positiivisena tavoitteena sitä, että tiedot julkisista hankinnoista ja ostoista kootaan yhteen paikkaan, jossa ne ovat yhdisteltävissä ja vertailtavassa muodossa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että ostolaskujen osalta myös tuoterivitiedot tulisi jatkossa raportoida hankintatietovarantoon. Esitys tuo mukanaan merkittäviä haasteita kuntayhtymille. Kaikissa laskuissa ei ole mukana tuoterivitietoja ja ne voivat olla esimerkiksi laskujen liitteillä. Tuoterivitietojen lisääminen manuaalisesti on hallinnollisesti erittäin työläs toimenpide ja lisää entisestään hallinnollista työtaakkaa hankintayksiköissä.

Lisäksi mikäli kilpailuttamistunnisteen lisääminen tulisi koskemaan taannehtivasti myös ennen lain voimaan tuloa kilpailutettavia hankintoja, tulee hallinnollinen työmäärä kasvamaan entisestään merkittävästi.

SASKY koulutuskuntayhtymä näkee tärkeänä, että hankintatietovarantolain voimaantulon ajankohtaa voitaisiin vielä arvioida siirrettäväksi pidemmälle, ja että hankintayksiköille turvataan asiassa riittävän pitkä siirtymäaika, jotta hankintayksiköt pystyvät huomioimaan asian omissa toiminnoissaan ja järjestelmissään.

Hankintatietovaranto on tavoitteeltaan myönteinen, mutta nykyisellään esitysluonnos sisältää merkittäviä riskejä niin toteutuksen, hallinnollisen työmäärään lisääntymisen kuin kustannusvaikutustenkin näkökulmasta.

Tapiola Jukka
SASKY koulutuskuntayhtymä